

काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह ६ तह, सहायक प्रशासन अधिकृत पदको खुल्ला तथा समावेशि र
आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा कूल २३० पूर्णाङ्कको निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइने छ :-
 प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क :- २००
 द्वितीय चरण :- व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- ३०

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षाको योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	प्रश्न संख्या अंकभार	परीक्षा प्रणाली	समय	पूर्णाङ्क	उत्तिर्णाङ्क
प्रथम पत्र	प्रशासन र व्यवस्थापन	१५×५=७५	लामो उत्तर	३ घण्टा	१००	४०
		१×२५=२५	विश्लेषणात्मक र समाधानमुलक उत्तर			
द्वितीय पत्र	सेवा सम्बन्धी	१५×५=७५	लामो उत्तर	३ घण्टा	१००	४०
		१×२५=२५	विश्लेषणात्मक र समाधानमुलक उत्तर			

२. द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ताको योजना

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

द्रष्टव्य : उम्मेदवारहरूले ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

- यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिइनेछ :
- प्रथमपत्र प्रशासन र व्यवस्थापन विषयको पाठ्यक्रम सबै समूहका लागि समान हुनेछ, तर द्वितीयपत्र समूह सम्बन्धी पाठ्यक्रम समूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ ।
- प्रथम पत्र प्रशासन र व्यवस्थापन विषयको परीक्षा सबै सेवा समूहको संयुक्त वा भिन्दाभिन्दै पनि हुन सक्नेछ । तर द्वितीय पत्र सेवा सम्बन्धी विषयको परीक्षा सेवा समूह अनुरूप भिन्दा भिन्दै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- यथासम्भव प्रश्नहरू नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छ ।
- विषयगत समस्या समाधानमा माथि उल्लेख गरिएको पत्र सम्बन्धी पाठ्यक्रमको कुनै पनि विषयबाट सोध्न सकिनेछ । उक्त विषयमा समस्या समाधानको उत्तरलाई निम्न चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ :
 (क) पहिलो भागमा समस्याको स्पष्ट पहिचान ।
 (ख) दोस्रो भागमा समस्या समाधानका लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम ।
 (ग) तेस्रो भागमा समस्या समाधानका लागि सुझाव ।
 (घ) चौथो भागमा सुझावको कार्यन्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने ठोस तरिका ।
- दुवै प्रश्नपत्रहरूमा ज्ञान तह (Knowledge level) र विश्लेषणात्मक तह (Analytical level) का प्रश्नहरू सोधिनेछन ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि संशोधन भएका वा संशोधित भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति २०७४ आश्विन देखि ।

प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह/लेखा समूह, ६ तह, सहायक प्रशासन अधिकृत/सहायक लेखा अधिकृत पदको खुल्ला तथा समावेशि र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र
प्रशासन र व्यवस्थापन

खण्ड (क)

१. सार्वजनिक प्रशासन ५० अंक
- १.१. सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा, उद्देश्य, कार्य, विद्यमान समस्या एवं चुनौतीहरू तथा समाधानका उपायहरू ।
- १.२. प्रशासनिक प्रतिबद्धता, निष्पक्षता, उत्तरदायित्व र परिमाणमुखी प्रशासन ।
२. विकास प्रशासन
- २.१. परिचय, विकासक्रम, नेपालको वर्तमान सन्दर्भमा यसको औचित्य र चुनौतीहरू ।
- २.२. विकास प्रशासकमा हुनुपर्ने गुणहरू ।
- २.३. आर्थिक वृद्धि तथा आर्थिक विकास ।
- २.४. सामाजिक परिवर्तन तथा सामाजिक विकास ।
- २.५. विकासमा मानव संशोधन एवं सूचना प्रविधिको महत्व ।
- २.६. नेपालका विकास योजनाहरू ।
- २.७. आयोजना तर्जुमा कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन ।
३. विकासका समसामयिक पक्षहरू
- ३.१. जलवायु परिवर्तन र यसका असरहरू ।
- ३.२. दिगो विकास ।
- ३.३. जनसंख्या व्यवस्थापन ।
- ३.४. गरिबी न्यूनीकरण ।
- ३.५. आर्थिक उदारीकरण, निजीकरण र साभेदारी विकास ।
- ३.६. सामुदायिक विकास ।
- ३.७. वैदेशिक सहयोग ।

खण्ड (ख)

५० अंक

४. व्यवस्थापन
- ४.१. व्यवस्थापनको अवधारणा, सिद्धान्त एवं कार्यहरू ।
- ४.२. व्यवस्थापनको विभिन्न पक्षहरू : निर्णय प्रक्रिया, नेतृत्व, उत्प्रेरणा, सञ्चार, समन्वय, नियन्त्रण र सुपरिवेक्षण ।
- ४.३. संगठनात्मक व्यवहार, समूह गठन र समूह गतिशीलता ।
- ४.४. नेपालमा सार्वजनिक कम्पनीहरूको व्यवस्थापन ।
- ४.५. वार्ता र वार्ताका शैलीहरू ।

- ४.६ समय व्यवस्थापन, श्रोत व्यवस्थापन, ज्ञान व्यवस्थापन, ढुन्ध व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, विपद व्यवस्थापन ।
४.७ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली ।

५. मानव व्यवस्थापनका विविध पक्षहरु

- ५.१ मानव संशाधन योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन ।
५.२ भर्ना, छनौट, नियुक्ति, पदस्थापन, सरुवा, बहुवा र अवकाश ।
५.३ तलब लगायत अन्य आर्थिक सुविधा ।
५.४ मानव संशाधन विकास ।
५.५ कर्मचारी ट्रेड युनियन ।

६. विविध

- ६.१ नागरिक शिक्षा र नागरिक कर्तव्य ।
६.२ लोकतन्त्र र कानूनी राज्य ।
६.३ कानुनी राज्य ।
६.४ मानव अधिकार ।
६.५ समावेशीकरण लैङ्गिक सवाल, आरक्षण र सकारात्मक विभेद ।
६.६ सरोकारवालासँगको सम्बन्ध व्यवस्थापन

प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, ६ तह, सहायक प्रशासन अधिकृत पदको खुल्ला तथा समावेशि र
आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र :सेवा सम्बन्धी (१०० अंक)

खण्ड (क)

१. काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड सम्बन्धी जानकारी ५० अंक
- १.१ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि एवं यसको विद्यमान कार्यक्षेत्र र सांगठनिक संरचना बारे जानकारी
  - १.२ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको प्रबन्धपत्र र नियमावली
  - १.३ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका शेयरधनीहरु बीचको सम्भौता ।
  - १.४ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड र काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड बीचको Lease Agreement र अनुमति पत्र
  - १.५ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड ।
  - १.६ आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय ।
  - १.७ खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग ।
  - १.८ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको कर्मचारी प्रशासन विनियमावली, २०६४ (संशोधन सहित) का विविध पक्षहरु
  - १.९ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड र नेपाल खानेपानी बीचको सम्बन्ध ।
२. सार्वजनिक-निजी साभेदारी अवधारणा अनुरूप अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा खानेपानी व्यवस्थापन बारे जानकारी ।
३. काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडमा नवपर्वतन (Innovation) को आवश्यकता र उपयोग ।

खण्ड (ख)

५० अंक

४. नेपालको संविधान, २०७२ (मूलभुत विशेषता, मौलिक हक, राज्यको दायित्व, नागरिकको कर्तव्य, निर्देशक सिद्धान्तहरु, राज्यका नीतिहरु र संवैधानिक अङ्गहरु) ।
५. वातावरण संरक्षण ऐन, २०५३, कम्पनी ऐन, २०६३, सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, उपभोक्ता संरक्षण ऐन २०५४, भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९, सुशासन (व्यवस्था तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ र सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ का विभिन्न प्रावधानहरु र तिनको कार्यान्वयन पक्ष बारे जानकारी ।
६. काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका सरोकारवालाहरुसँगको सम्बन्ध व्यवस्थापन एवं गुनासो व्यवस्थापन ।

काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

प्रशासन सेवा, लेखा समूह, ६ तह, सहायक लेखा अधिकृत पदको खुल्ला तथा समावेश र
आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र :- लेखा व्यवस्था र KUKL सम्बन्धी (अंक १००)

खण्ड (क)

अंक: ४०

१. लेखा

१.१ लेखाको अवधारणा, सामान्य सिद्धान्त तथा मान्यता

(Accounting concepts, general principles and assumptions)

१.२ लेखाङ्गन नीति (Accounting Policies)

- चालु पुँजि व्यवस्थापन (Working Capital Management)
- जिन्सी मौज्जातको मुल्याङ्गन (Valuation of stores and stock)
- ह्रास खर्च (Depreciation)

१.३ नेपाल सरकारको खाता सूची (GoN Charts of Accounts) सम्बन्धी जानकारी र राजस्वको वर्गीकरण एवम् व्याख्या

१.४ शाखा हिसाव सहित शाखाको स्वायत्त लेखा (Branch Accounts including Independent Branch)

१.५ लेखामा त्रुटी पहिचान र सच्याउने तरिका (Types of Accounting error and methods of rectification)

१.६ वित्तीय विवरण (Financial Statement) नाफा नोक्सान, वासलात, नगद प्रवाह विवरण, स्वामित्वमा परिवर्तनको विवरण (Statement of changes in equity)

१.७ आयोजना लेखाङ्गन (Project Accounting)

१.८ चालु र पुँजिगत खर्च (Recurrent and Expital Expenditures)

१.९ सञ्चिती र व्यवस्था (Resources and Provisions)

१.१० लेखाङ्गन समायोजनका अवस्था (Situation of accounting adjustment)

प्रोद्भावी र नगदमा आधारित लेखा (Accrual and Cash-based system)

अग्रिम भुक्तानी र तिर्नुपर्ने दायित्व (Prepaid expenses and Outstanding liabilities)

गत विगत बर्षका बाँकी हिसावको समायोजन (Prior year adjustments)

- १.११ लेखा प्रणालीमा वित्तीय लेखाङ्कन (financial accounting), व्यवस्थापन लेखाङ्कन (Management accounting), लागत लेखाङ्कन (Cost accounting) र आम्दानी लेखाङ्कन (Revenue accounting) को चिनारी, क्षेत्र, उपयोगिता र एक आपसमा भिन्नता ।
- १.१२ Financial Statement Analysis -वित्तीय विवरणको विश्लेषण): उपयोगिता, सीमा र अभ्यास
Liquidity Ratio, Activity Ratio and Profitability Ratio.
- १.१३ लागत नाफा विश्लेषण (Cost Volume Profit Analysis):
Purposes, assumptions, limitations and practices (उद्देश्य, मान्यता, सीमा र सो सम्बन्धी अभ्यास)
- १.१४ पूँजिगत लगानी तथा मुल्याङ्कन (capital budgeting)
- १.१५ संस्थागत सम्पत्तिको जिम्मा तथा अभिलेख
- १.१६ पेशकी दिने र पेशकी फछ्यौट गर्ने व्यवस्था ।

खण्ड (ख)

अंक: ३०

२. लेखापरिक्षण

- २.१ लेखापरिक्षणको अवधारणा, सिद्धान्त र प्रकार
- २.२ आन्तरिक नियन्त्रण र आन्तरिक नियन्त्रणको औजारको रूपमा आन्तरिक लेखापरिक्षण ।
- २.३ लेखापरिक्षण प्रविधि (लेखापरिक्षण कार्यक्रम, भौचिङ्ग, हिसाब किताबको जाँच, लेखापरिक्षण टिपोट)
- २.४ बेरुजुका प्रकार, बेरुजु फछ्यौटगर्ने कार्यविधि र बेरुजुको सम्परीक्षण
- २.५ आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरिक्षण र ती दुई बीच समानता र फरक
- २.६ नेपाल लेखामान (Nepal Accounting Standards): NAS 01; 02; 07; 08; 18;
- २.७ नेपाल लेखापरिक्षणमान (Nepal Standards on Auditing) NSA ; 200; 210; 230; 240; 500;
- २.८ वित्तीय विश्लेषणको लागि आवश्यक पर्ने गणित तथा तथ्याङ्कीय जस्तै ब्याज, प्रतिशत, औषत, नाफा नोक्सान, छुट, श्रेणी, ऐकिक नियम
- २.९ Standard deviation, Regrestion, and Index numbers सम्बन्धी उपयोगिता र अभ्यास ।
- २.१० आर्थिक कारोबारमा अनलाइन बैंकिङ्ग (online banking) प्रक्रिया एवं यस कम्पनी र बैंक बीचको सम्बन्ध
- २.११ लेखापरिक्षण र आर्थिक अनुशासन
- २.१२ सार्वजनिक लेखा समिति, महालेखापरिक्षकको कार्यालय, बेरुजु फछ्यौट मुल्याङ्कन तथा अनुगमन समिति, अर्थ मन्त्रालय, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय लगायतको काम, कर्तव्य र अधिकार एवं यी निकायहरु बीचको एक आपसमा कार्यात्मक अन्तरसम्बन्ध ।
- २.१३ कार्यमुलक लेखापरिक्षणको अवधारणा, उद्देश्य, उपयोगिता र विधि ।
- ३.१४ भ्रष्टाचार निवारणमा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको भूमिका ।

३. कानून तथा काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड सम्बन्धी

- ३.१ नेपालको संविधान, २०७२ (भाग १०, १६, १९, २०, २६)
- ३.२ लेखापरीक्षण ऐन, २०४८
- ३.३ आयकर ऐन, २०५८ को (परिच्छेद १, ६, ८, १२)
- ३.४ आर्थिक ऐनको प्रयोग -पारिश्रमिक कर, घर बहाल कर, मुल्य अभिवृद्धि कर सम्बन्धी व्यवस्था
३.५ नेपाल चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट ऐन, २०५३ ((परिच्छेद १, २, ३, ८)
- ३.६ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९,
- ३.७ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- ३.८ खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग ऐन, २०६३
- ३.९ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड ऐन, २०६३
- ३.१० आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय
- ३.११ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि र सांगठनिक संरचना
- ३.१२ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका प्रबन्धपत्र र नियमावली